

Gemeente
Elburg

gemeente harderwijk

GEMEENTE
Nunspeet

GEMEENTE OLDEBROEK

gemeente putten

Zeewolde

Jaarverslag 2022 - 2023

Leerlingzaken

Voorwoord

Voor u ligt het jaarverslag van Leerlingzaken over het schooljaar 2022-2023

In het jaarverslag krijgt u een beeld van hoe de zaken ervoor staan in de regio en in uw gemeente.

Bij Meerinzicht werkt een team professionals samen om -namens de gemeenten Oldebroek, Elburg, Nunspeet, Zeewolde, Harderwijk, Ermelo en Putten- de Leerplichtwet en de wetgeving voor het Doorstroompunt (voorheen RMC Regionale Meld en Coördinatiefunctie) uit te voeren. Leerplichtconsulenten zien toe op naleving van de Leerplichtwet en Doorstroomcoaches ondersteunen de groep jongeren tot 23 jaar om (alsnog) hun startkwalificatie te halen. Leerlingen die niet door kunnen of willen in het onderwijs worden doorgeleid naar een vervolgstap richting arbeid of dagbesteding. Dat doen de consulenten samen met het onderwijs en partners in het sociaal domein, bij instellingen en bedrijfsleven. Leerlingzaken werkt met vaste consulenten en coaches per school en gemeente, wat de samenwerking bevordert.

Na een aantal jaar van grote maatschappelijke ontwikkelingen (Coronacrisis, oorlog in Oekraïne) die effect hadden op het onderwijs en de schoolaanwezigheid kunnen we over het schooljaar 2022-2023 bijna spreken van een normaal schooljaar. De verzuimcijfers zijn dan ook niet vergelijkbaar met die van voorgaande jaren, maar eerder vergelijkbaar met de periode daarvoor. Voor de consulenten, doorstroomcoaches en het onderwijs blijft er genoeg te doen als het gaat om schoolaanwezigheid.

Er zijn landelijk, maar ook in onze regio steeds meer jongeren die extra ondersteuning nodig hebben. Het mentale welbevinden scoort bij veel jongeren minder hoog dan een aantal jaar geleden. Dit effect zien we ook terug in beginnend verzuim en bij schoolaanwezigheid. Landelijk en in onze regio is hier op andere beleidsterreinen in het sociaal domein aandacht voor. Ook vanuit Leerplicht en het Doorstroompunt wordt ingezet op vroegtijdig signaleren om samen met kernpartners tot oplossingen te komen.

Tot slot wens ik u veel leesplezier en succes bij uw inspanningen voor onze kinderen en jongeren.

Marcel Companjen
wethouder Leerplicht/RMC

Inleiding

Voor u ligt het jaarverslag van Leerlingzaken over het schooljaar 2022-2023.

Leerlingzaken geeft met dit jaarverslag inzicht in het gevoerde Leerplichtbeleid, de taken van het Doorstroompunt (RMC) en de effecten hiervan voor het schooljaar 2022-2023. In dit verslag zijn de cijfers van de hele regio in kaart gebracht, zodat algemene trends zichtbaar worden. In de cijferbijlage is een uitwerking per gemeente en over de afgelopen jaren gemaakt. Elke gemeente kan de informatie zo naar eigen wens gebruiken en vergelijken met andere gemeenten in de regio.

Leerlingzaken heeft alle jongeren van 5 tot en met 22 jaar zonder startkwalificatie in beeld uit de gemeenten Elburg, Ermelo, Harderwijk, Nunspeet, Oldebroek, Putten en Zeewolde.

De regio telde het afgelopen jaar 43.954 jongeren van 5 tot en met 22 jaar. Hiervan waren 31.465 jongeren leer- en kwalificatieplichtig (onder de 18 jaar). De leerplichtwet zorgt ervoor dat jongeren tot en met het schooljaar waarin zij 16 jaar worden onderwijs moeten volgen. Jongeren van 16 en 17 jaar die geen startkwalificatie behaald hebben moeten tot hun 18e levensjaar verplicht naar school (kwalificatieplicht). Vanaf 18 jaar worden zij door het Doorstroompunt (RMC) gemonitord en gestimuleerd om alsnog een startkwalificatie te behalen, conform wet- en regelgeving. Leerlingzaken werkt met vaste consultants per school en gemeente, wat de samenwerking bevordert.

In Nederland kennen we een uitgebreid [onderwijssysteem](#). Leerlingzaken heeft de wettelijke taak jongeren zonder startkwalificatie tot 23 jaar te monitoren en interventies te plegen bij ongeoorloofd verzuim en voortijdig schoolverlaten. Dit betekent dat zij betrokken zijn bij het basisonderwijs, voortgezet (speciaal) onderwijs en middelbaar onderwijs. Zodra een jongere een [startkwalificatie](#) heeft behaald wordt hij niet meer gevolgd.

Leeswijzer

Om de leesbaarheid te bevorderen wordt de term 'ouders' gebruikt, waar ook 'verzorgers' mee bedoeld kan worden. In de blauwe blokken worden begrippen uitgelegd en in de groene blokken de werkwijze van Leerlingzaken. Komt u jargon of onbekende afkortingen tegen? De betekenis kunt u via de link en/of in de begrippenlijst achterin dit jaarverslag vinden.

Leerplicht

Doel

Alle kinderen van 5-18 jaar staan ingeschreven op een school tot zij een startkwalificatie hebben en bezoeken de school regelmatig.

Soms gaan kinderen niet naar school. Dit kan zijn met toestemming (ziekte, vrijstelling) of zonder toestemming (spijbelen, conflict, thuissituatie). Ouders, onderwijs en gemeenten hebben vanuit hun eigen rol de wettelijke opdracht om ervoor te zorgen dat kinderen onderwijs volgen. Leerlingzaken voert de Leerplichtwet uit en gaat schoolverzuim zonder geldige reden tegen. Ook beslist Leerlingzaken over aanvragen voor bijzondere maatregelen, zoals een vrijstelling van inschrijvingsplicht.

Door Leerlingzaken wordt steeds meer en vaker samengewerkt met verschillende instanties (zoals CJG / Jeugdhulp) zodat leerlingen zo snel mogelijk passend onderwijs ontvangen. Ieder kind heeft het recht op ontwikkeling. Ook is er meer samenwerking om de overgang 18- naar 18+ steeds beter te laten verlopen.

Verzuim

De rol van de leerplichtambtenaar is gericht op bescherming van het recht op onderwijs. Het contact met de ouders en/of leerling staat daarbij centraal. Preventie van verzuim heeft altijd de voorkeur. Dit gebeurt bijvoorbeeld door het houden van spreekuren op scholen en het onderhouden van relaties met verzuim- en zorgcoördinatoren op school. Er vindt vanuit de landelijke politiek een verschuiving plaats van de focus op schoolverzuim naar de focus op aanwezigheid. Ook wordt geoorloofd en ongeoorloofd verzuim in samenhang bekeken.

absoluut verzuim: wanneer een leerplichtige jongere niet ingeschreven staat bij een school

relatief verzuim:

- luxe verzuim: wanneer ouders hun kind zonder toestemming buiten de vakanties thuis houden
- signaalverzuim: wanneer een kind minimaal 16 uur in de vier weken afwezig is of te laat komt.
- overig verzuim: verzuim minder dan 16 uur in de vier weken of ziekteverzuim dat mogelijk ongeoorloofd is
- langdurig relatief verzuim: als een leerling langer dan vier weken achtereen ongeoorloofd verzuimt (thuiszitter)

Luxe verzuim: Scholen zijn verplicht een melding te doen bij mogelijk ongeoorloofde afwezigheid. Leerlingzaken pakt deze meldingen zo spoedig mogelijk op. Leerlingzaken doet geen actieve uitvraag bij de scholen, omdat dit een relatief kostbare inzet is en de opbrengst minimaal.

Aantal verzuimmeldingen 5 t/m 17 jaar

Verzuimsoort	2022-2023	2021-2022
Absoluut verzuim	18	10
Relatief verzuim – luxe verzuim	71	47
Relatief verzuim – signaalverzuim 16 uur in 4 wkn	1107	589
Relatief verzuim – Overig verzuim	453	382
Langdurig relatief verzuim	9	13
TOTAAL	1.658	1.041

Overig verzuim: Als scholen zorgen hebben over het verzuimgedrag in combinatie met geoorloofd verzuim, en maatregelen vanuit school hebben geen effect gehad, dan kunnen scholen eerder melden dan de wettelijke 16 uur in de 4 weken. Scholen moeten wel kunnen aantonen dat zij inspanningen hebben verricht.

Soort	Aantal 2022-2023	2021-2022
Totaal aantal Haltverwijzingen	23	15
Totaal aantal processen-verbaal	25	15
Proces-verbaal luxe verzuim	18	6
Proces-verbaal signaalverzuim	7	9

Wat valt op

In coronatijd zijn scholen gesloten geweest en werd er online lesgegeven. Hierdoor werd er minder verzuim gemeld. We zien dat de meldingen na de corona periode weer oplopen naar het niveau voor corona. Zowel luxe verzuim, signaalverzuim als overig verzuim. Als gevolg hiervan zijn ook de Halt-verwijzingen en processen-verbaal toegenomen. Ook valt op dat de casussen zwaarder worden. Er zijn veel leerlingen met psychische klachten, hierdoor vind er ook meer uitval plaats.

Het aantal absoluut verzuim is bijna verdubbeld naar 18 casussen. Soms is een opleiding echt geen optie meer en past op dit moment werk beter bij de jongere. De jongere wordt wel gemonitord of hij zich aan de afspraken houdt.

Ruim 1.000 verzuimmeldingen hebben betrekking op 16-17 jarigen op het MBO. Gemeld moet worden dat een mbo is overgestapt op een ander registratiesysteem en hierdoor ook onjuiste meldingen zijn gedaan (geoorloofd verzuim). Verzuimmeldingen nemen fors toe vanaf het 14^e jaar, waarbij de piek bij 17 jaar ligt.

Langdurig relatief verzuim (thuiszitters): De meeste leerlingen hebben de schoolgang gedurende het schooljaar weer hervat. Bij een enkeling wordt in het nieuwe schooljaar een passende oplossing gevonden.

Leerlingzaken krijgt via DUO de verzuimmeldingen door van ongeoorloofd verzuim. Leerlingen die langdurig geoorloofd thuis zitten (bijvoorbeeld wegens ziekte) mogen door school niet gemeld worden en zijn daardoor NIET in beeld bij Leerplicht. Het is bij Leerlingzaken niet bekend of er een ontwikkelingsplan is en of de leerling enige vorm van onderwijs geniet. Bij zorgwekkend ziekteverzuim is de jeugdarts een belangrijke partner van school en ouders. School en ouders zijn verantwoordelijk voor de schoolgang van de leerling. Als er geen (medische) reden is voor het verzuim en het ziekteverzuim houdt aan, registreert de school het verzuim alsnog als ongeoorloofd en wordt de leerplichtambtenaar betrokken.

Methodische aanpak schoolverzuim (MAS)

Leerlingzaken werkt methodisch volgens de [MAS](#). Een verzuimmelding wordt geanalyseerd. Daarbij wordt geprobeerd om de oorzaak van het verzuim te achterhalen. Hierbij wordt primair ingezet op preventie en vrijwillige (jeugd)hulp. De consulent kiest een route die naar verwachting het beste toe leidt naar herstel van de schoolgang. De aanpak is zo licht als mogelijk en zo zwaar als nodig. Het motto van de MAS luidt: pas toe of leg uit.

Maatregelen om verzuim tegen te gaan:

Preventieve gesprekken op de scholen
 Verzuimprotocol van scholen
 Advisering van ouders en onderwijs
 Deelname aan [Multi Disciplinair Overleg](#) (MDO)
 Aanschrijven van ouders, leerlingen
[Meldcode Veilig Thuis](#) toepassen
 Deelnemen aan de [jeugdbeschermingstafel](#)
 Doorverwijzen naar [HALT](#)
 Opmaken van een [proces-verbaal](#)

Spreekuren: Tijdens de spreekuren op de scholen zijn de consulenten preventief in gesprek met leerlingen die verzuimen. Dit werkt goed. Vooral beginnend verzuim kan daardoor gestopt worden. Deze leerlingen zien we in veel gevallen niet of langere tijd niet terug in de meldingen.

MDO's: Consulenten nemen steeds vaker deel aan MDO's. Deze toename heeft te maken met complexe problemen die het verzuim veroorzaken, en waarbij ook de inzet van de consulenten nodig is, om samen met andere partijen/hulpverlening te komen tot gezamenlijke afspraken en afstemming om de jongere te helpen, en het verzuim te doen stoppen.

Geoorloofd verzuim/vrijstellingen

Naast het ongeoorloofde verzuim is er ook geoorloofd verzuim. Dit geldt bijvoorbeeld voor kinderen die tijdelijk of langere tijd door medische- of psychische redenen niet naar school kunnen. Dit varieert van een paar dagen ziekte tot nooit naar school kunnen door ernstige beperkingen. Kinderen die door hun beperking (nog) geen onderwijs kunnen volgen, kunnen in aanmerking komen voor een vrijstelling van de inschrijvingsplicht. Kinderen die een bepaalde periode niet of minder uren per week naar school kunnen, worden vanuit de onderwijswetgeving via de school tijdelijk en/of deels vrijgesteld.

De Leerplichtwet kent ook aan aantal andere vrijstellingsmogelijkheden van de Leerplicht.

Vrijstelling

Artikel 3a: vervangende Leerplicht

Artikel 3b: vervangende Leerplicht laatste schooljaar

Artikel 5 onder a: lichamelijke of psychische gronden

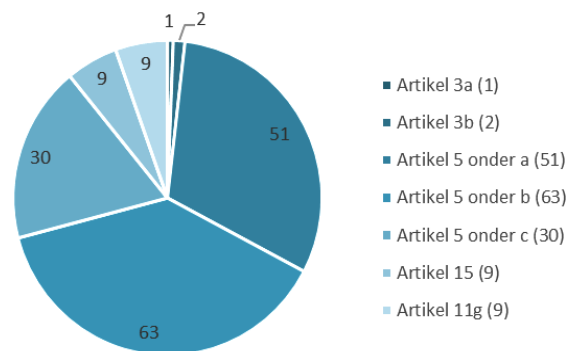
Artikel 5 onder b: richtingbezwaar

Artikel 5 onder c: onderwijs in het buitenland

Artikel 11g: g. door gewichtige omstandigheden verhinderd de school onderscheidenlijk de instelling te bezoeken.

Artikel 15: het volgen van ander onderwijs

Aantal vrijstellingen

Oekraïense leerlingen: Dankzij de enorme inspanningen van scholen en gemeenten krijgen bijna alle Oekraïense Leerplichtigen nu onderwijs. De meeste Oekraïense jongeren in de leeftijd van 12-18 jaar gaan naar de Internationale Schakelklas (ISK). Daarna kunnen zij eventueel doorstromen naar het regulier onderwijs.

Casus Leerplicht

Dirk is 17-jaar en de jongste van een gezin van 4 kinderen. Dirk heeft van jongs af aan moeite met zijn schoolgang. Dirk rondt toch een VMBO opleiding (groen) af. Moeder neemt contact op met Leerplicht en geeft aan dat de jarenlange strijd om Dirk naar school te laten gaan zijn hoogtepunt bereikt. Dirk wil absoluut stoppen met school en heeft een baantje gevonden bij een groothandel. Dirk is kwalificatieplichtig en er wordt contact opgenomen met de VMBO school en de werkgever van Dirk. Alle partijen zijn het erover eens dat een vervolgopleiding (nu) niet passend is voor Dirk. De werkgever gaat Dirk zelf opleiden met cursussen en/of het behalen van certificaten.

Jaarverslag Leerlingzaken 2022 - 2023

Bas is 12 jaar als zijn vader plotseling overlijdt. De steun van klasgenootjes in groep 8 doen hem goed. De overstap naar de brugklas komt te snel. Bas voelt zich niet op zijn gemak als er naar zijn vader gevraagd wordt en trekt zich terug en gaat steeds minder naar school. Moeder neemt contact op met school en via de jeugdarts wordt er rouwverwerking ingeschakeld. Stapje voor stapje gaat het beter met Bas en hij start uiteindelijk in een nieuwe brugklas waar ze zijn verleden niet kennen en hij weer meer zelf de regie heeft. Er blijft ondersteuning vanuit school voor moeder en Bas voor als het wat minder gaat.

Doorstroompunt (voorheen RMC)

Nieuwe naam voor RMC

RMC heeft in 2023 van het ministerie OCW een andere naam gekregen, namelijk Doorstroompunt. De RMC-consulent heet nu Doorstroomcoach en de RMC-coördinator, coördinator Doorstroompunt.

Doel

Doel van het Doorstroompunt is voortijdig schoolverlaters te registreren en de jongere te helpen om een startkwalificatie te behalen. Op die manier wordt het aantal voortijdig schoolverlaters dat zonder startkwalificatie instroomt op de arbeidsmarkt teruggedrongen. Ook heeft het Doorstroompunt, samen met partners, de verantwoordelijkheid om een sluitend vangnet te bieden voor jongeren in een kwetsbare positie met als doel maatschappelijke uitval te voorkomen. Deze partijen hebben allen een eigen rol om maatschappelijke uitval van jongeren te voorkomen.

Samenwerking tussen onderwijs, gemeenten, Leerplicht en het Doorstroompunt leidt tot betere ondersteuning van jongeren tijdens hun schoolloopbaan en het voorkomen van voortijdig schooluitval. Jongeren tussen de 18 en 23 jaar die toch het onderwijs verlaten zonder startkwalificatie worden gemonitord tot zij 23 jaar zijn of alsnog een startkwalificatie hebben behaald. De jongeren worden actief benaderd en waar mogelijk begeleid door de doorstroomcoaches (RMC) richting onderwijs en/of werk óf een ander traject dat beter passend is voor de jongere.

18+ verzuim

De aanpak 18+ verzuim valt niet onder de wettelijke taak van het Doorstroompunt. Omdat verzuim vaak wel een voorbode van voortijdig schoolverlaten is, is er landelijk afgesproken dat de mbo-instellingen al het (zorgwekkend) verzuim volgens dezelfde normen als voor 16- en 17-jarigen melden. In de helft van de gevallen zijn deze meldingen voor Leerlingzaken slechts administratieve meldingen. Conform de regionale afspraken onderneemt school eerst zelf actie.

Verzuimredenen

Het blijkt dat het de verzuimende studenten in het merendeel van de gevallen aan motivatie ontbreekt. Ook medische/psychische problemen en verkeerde keuzerichting komen veelvuldig voor. Dit zijn ook de voornaamste redenen van voortijdig schoolverlaten. De jongere wil gezien en gehoord worden en ondersteuning krijgen daar waar het hem zelf niet lukt. Een goede oriëntatie en verwachting van de opleiding aan de voorkant, kan veel uitval en overstap voorkomen.

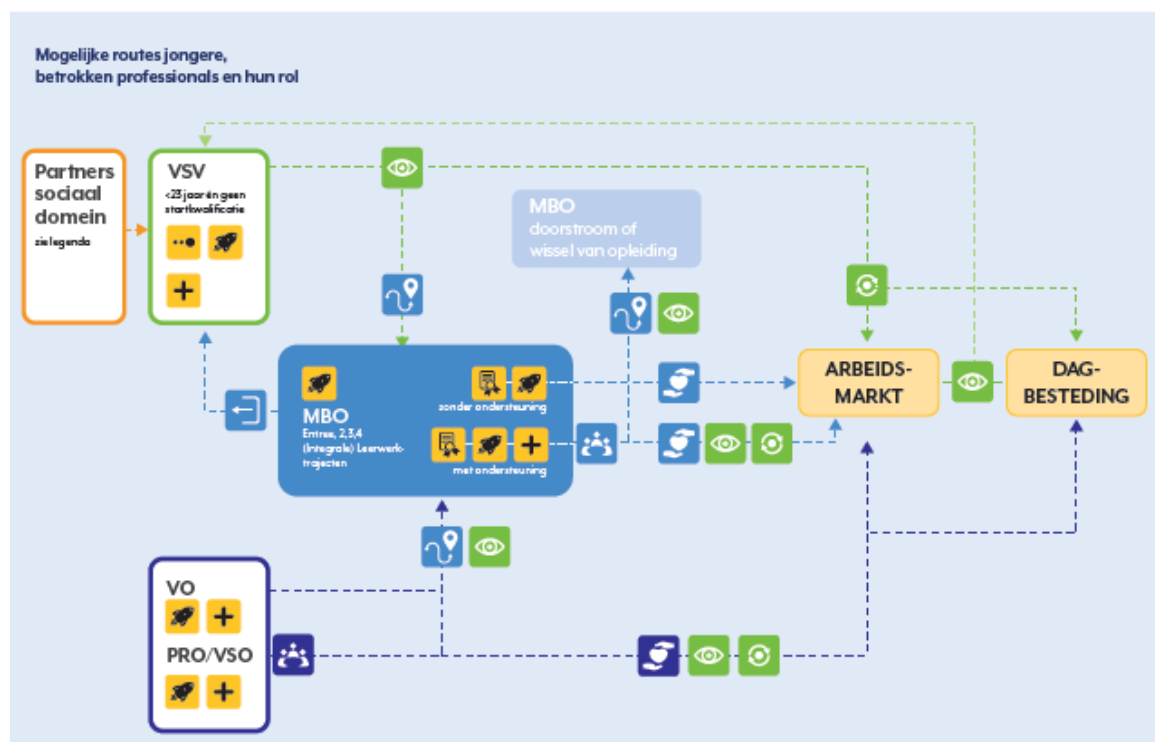
De doorstroomcoaches werken behalve met scholen veel samen met gemeenten en zorgorganisaties. De taak van de zorgorganisaties is om jongeren te begeleiden met persoonlijke en geestelijke problemen. Zo helpen zij mee om verzuim en voortijdig schoolverlaten te voorkomen.

Wat valt op

Ook bij 18+ verzuim zien we weer een stijging van de meldingen na de coronaperiode. Tijdens de corona periode waren scholen gesloten en/of werd er online les gegeven. Hierdoor was er minder zicht op verzuim. Een mbo school is overgegaan op een ander registratiesysteem waarbij in de beginperiode ook geoorloofd verzuim werd doorgegeven. Hierdoor zijn het aantal meldingen nog meer toegenomen.

Project Sluitende aanpak Jongeren NWV (SAJ)

In het project SAJ is afgesproken wie er wanneer verantwoordelijk is voor de jongere als hij een overstap moet maken naar een vervolgopleiding, de arbeidsmarkt of een traject. In onderstaande afbeelding is dit proces weergegeven.

Voortijdig schoolverlaten (VSV)

Het bevorderen van de zelfredzaamheid en participatie van jongeren die zonder startkwalificatie het onderwijs hebben verlaten vraagt om een integrale aanpak, zowel op gemeentelijk niveau als in de uitvoering. Een continuïteit van ondersteuning is nodig om jongeren in staat te stellen zo zelfstandig mogelijk te functioneren. Scholen en gemeenten werken samen in een regionaal plan met maatregelen om vsv tegen te gaan. In 2024 worden nieuwe plannen opgesteld voor 2025-2030.

Programma Voortijdig schoolverlaten (VSV)

De Rijksoverheid wil **3 doelen** halen met de aanpak voortijdig schoolverlaten:

- Minder schooluitval. De Rijksoverheid wil in 2026 maximaal 18.000 nieuwe VSV'ers hebben. Dat zijn er ruim 12.000 minder dan de hoeveelheid schoolverlaters in schooljaar 2021-2022.
- Voortijdig schoolverlaters terug naar school of naar werk begeleiden.
- Jongeren in een kwetsbare positie helpen bij de overgang naar vervolgonderwijs of met een baan vinden.

VSV-projecten met een rol voor Leerlingzaken

Project Verzuim:

Vroegtijdig signaleren van verzuim en jongere ondersteunen om zo voortijdig schoolverlaten te voorkomen.

Project Sluitende aanpak:

Sluitend vangnet creëren op school, tijdens de overstap naar vervolgonderwijs of werk en na uitstroom (nazorg)

Project Oud VSV:

Het in beeld krijgen en houden van jongeren die in eerdere jaren zijn uitgevallen

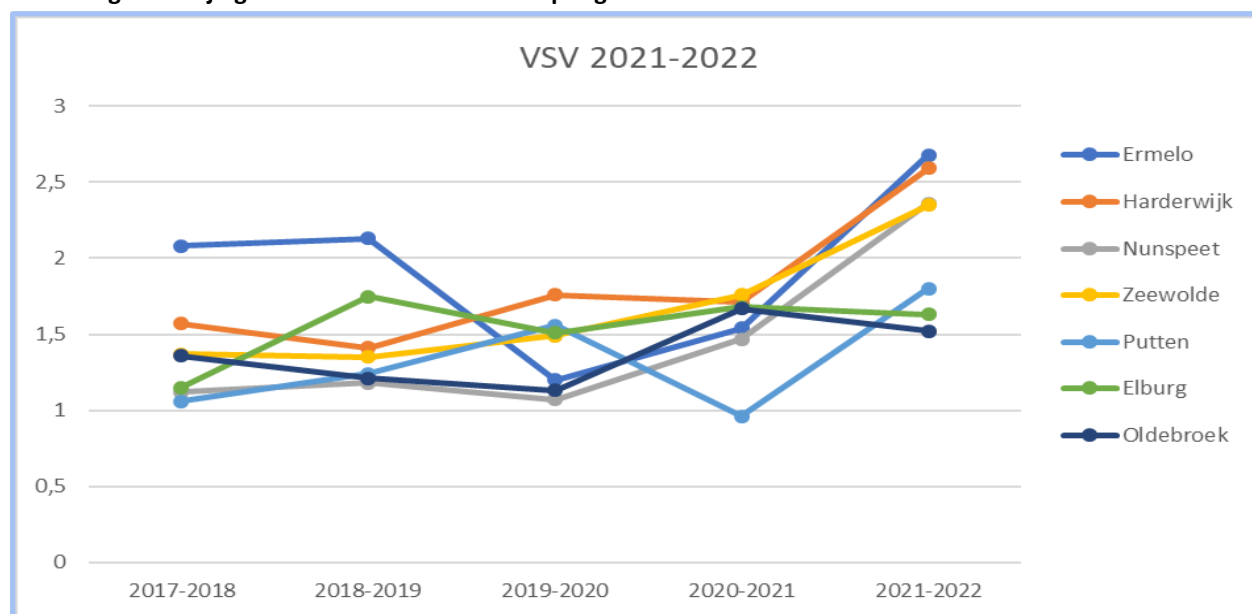
DUO-rapportages

De Dienst Uitvoering Onderwijs (DUO) levert in maart de voorlopige cijfers van voortijdig schoolverlaters die het voorgaande schooljaar zijn uitgevallen. De VSV-cijfers in dit jaarverslag 2022-2023, zijn dan ook van het voorgaande schooljaar 2021-2022.

Duo levert aan Leerlingzaken, naast de VSV-cijfers, ook een bestand met de namen van de voortijdig uitgevallen jongeren, zodat zij gemonitord en begeleid kunnen worden. Aan de hand van dit bestand kan Leerlingzaken de jongere naar woonplaats en school van uitval herleiden.

Op het [dashboard voor voortijdig schoolverlaters](#) zijn alle cijfers terug te vinden.

Percentage voortijdig schoolverlaters 2021-2022 per gemeente

Monitoring VSV

Alle jongeren die in het schooljaar of in voorgaande schooljaren zijn uitgevallen worden administratief door Leerlingzaken gemonitord. De voortijdig schoolverlaters met een baan worden 1x per jaar benaderd door de doorstroomcoaches. Degene die geen inkomen hebben of een klein contract worden 2x per jaar benaderd om ondersteuning aan te bieden. De jongeren met een uitkering, soms gecombineerd met werk, worden begeleid door de klantmanagers van de woongemeente.

Voortijdig Schoolverlaten een jaar later

Uit monitoring blijkt dat veel van de jongeren die zonder startkwalificatie zijn uitgevallen, een baan hebben.

	2020-2021 regio	2020-2021 landelijk
naar school	21,13%	20,71%
naar werk	43,77%	36,81%
nog steeds VSV	35,09%	42,47%

Jongeren willen gezien, gehoord en gewaardeerd worden. Het persoonlijk contact doet ertoe en maakt echt het verschil. Blijf investeren, blijf contact zoeken, blijf verbinding houden.

Wat valt op

We zien dat ongeveer een vijfde de voortijdig schoolverlaters een jaar later weer terug is naar school. Het overgrote deel van de VSV'ers in onze regio heeft een baan. In vergelijking met de andere RMC-regio's in het land zijn er in onze regio procentueel gezien veel meer VSV'ers aan het werk. Uit ervaring blijkt dat veel van deze jongeren werken als ZZP'er.

Er zijn drie hoofdoorzaken voor de stijging van het aantal voortijdig schoolverlaters in 2020-2021:

1. Door het grotendeels sluiten van het mbo-onderwijs vanwege COVID-19 in de winter van studiejaar 2021-2022 en het daarmee gepaarde onlineonderwijs verloren veel studenten hun motivatie.
2. In de studiejaar 2019-2020 en 2020-2021 zijn vanwege coronamaatregelen, zoals de duimregeling en terughoudendheid bij het afgeven van negatieve bindend studieadviezen, meer leerlingen en studenten overgegaan dan gebruikelijk. Veel van deze studenten zijn alsnog uitgevallen.
3. De krappe arbeidsmarkt verleidde veel studenten om werk boven school te verkiezen.

Ook zijn er structurele oorzaken van uitval, onder andere persoonlijke problemen, verkeerde studiekeuze, het ontbreken van de juiste begeleiding, en de overstap van school naar werk.

Persona Doorstroompunt

Deniz is 20 jaar, en woont bij zijn moeder met 2 broertjes en een zusje. Met zijn vader heeft hij geen contact. Hij heeft 2 opleidingen niet afgemaakt en doet nu Entree-bbl. Deniz loopt stage als vrachtwagenmonteur. Hij vindt het belangrijk dat mensen niet te snel oordelen. Hij is in aanraking geweest met de politie. Deniz heeft hulp nodig bij school en financiën. Het Doorstroompunt is de schakel naar ondersteuning op deze gebieden.

Luka is 19 jaar en heeft een diploma vmbo-tl. Zij woont met haar ouders en broertje. Luka gamet veel sinds corona. Groepen vindt ze lastig. Ze heeft vaak het gevoel nergens bij te horen. Ze heeft lang moeten wachten op hulp toen het niet zo lekker ging. Uiteindelijk kreeg ze de diagnose ADD. De mbo-opleiding paste niet. Nu werkt ze in een supermarkt. Via het Doorstroompunt volgt ze een training om te kijken wat ze leuk vindt en waar ze goed in is.

Jongeren in een kwetsbare positie (JKP)

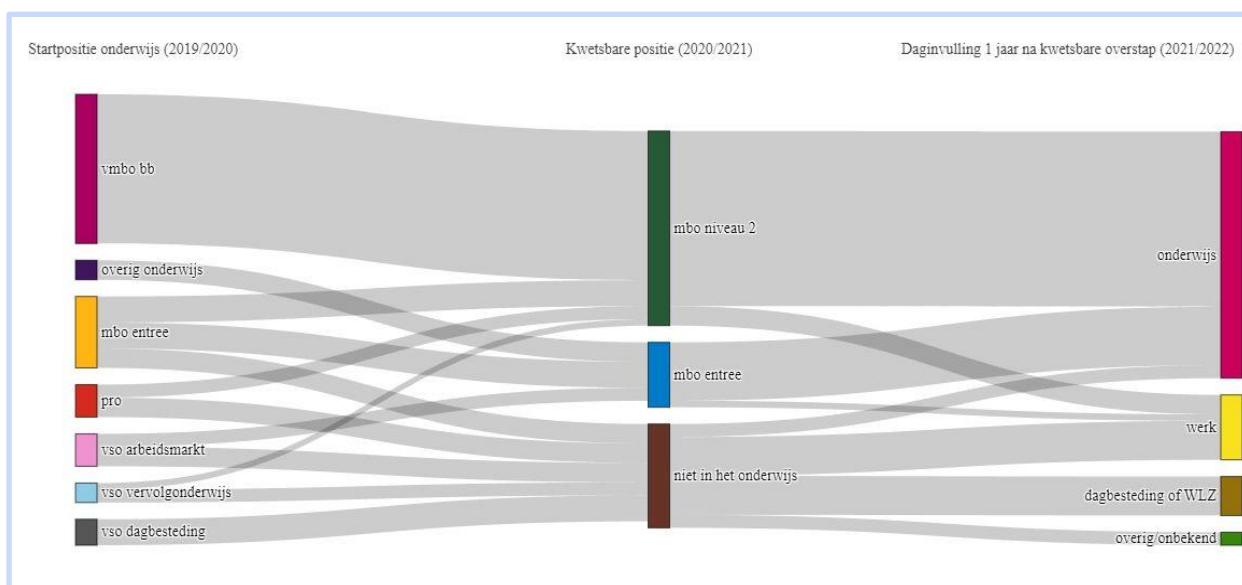
Tot de doelgroep jongeren in een kwetsbare positie behoren jongeren met een verhoogd risico om uit te vallen. Zij bevinden zich op het snijvlak van onderwijs, arbeidsmarkt en (jeugd)zorg en hebben extra aandacht nodig om goed te worden voorbereid op de toenemende eisen die de samenleving, het onderwijs en de arbeidsmarkt aan hen stelt. Het Doorstroompunt heeft de wettelijke taak deze doelgroep te monitoren, om zodoende de jongeren in beeld te brengen en te beoordelen welke jongere extra aandacht nodig heeft en welke niet.

Jongeren in een kwetsbare positie

Het gaat om jongeren uit de volgende vier groepen:

- Jongeren uit het praktijkonderwijs (pro) en het voortgezet speciaal onderwijs (vso) die niet kwalificatieplichtig zijn.
- Gediplomeerde jongeren uit het VMBO, uit de basisberoepsgerichte (BB) leerweg waaronder leerwerktrajecten (lwt/lwoo) en uit het VSO met profiel vervolgonderwijs
- Jongeren uit de entreeopleiding (mbo-1)
- Jongeren uit de entreeopleiding en mbo-2 opleidingen die cognitief wel in staat zijn tot het behalen van een startkwalificatie, maar door omstandigheden (tijdelijk) extra ondersteuning nodig hebben bovenop de bestaande aanpak voortijdig schoolverlaten

Door- en uitstroom jongeren in een kwetsbare positie

Waakvlam: Het Doorstroompunt werkt preventief en niet vraaggestuurd. Er zijn meerdere contactmomenten per jaar voor alle jongeren zonder opleiding, werk of met onvoldoende inkomen. De intensiteit is afhankelijk van de behoefte van de jongere. Het gaat erom dat jongeren een goede daginvulling hebben en van betekenis kunnen zijn.

Ontwikkelingen en vooruitblik

Uitbreiding doelgroep

De rol van het Doorstroompunt (RMC) wordt medio 2025 uitgebreid tot 27 jaar. Hierdoor komt ook de doelgroep 23-27 jaar in beeld, waardoor een doorgaande monitorings- en begeleidingslijn ontstaat. Geen of een laag inkomen is een indicatie voor actie.

Verlenging beleidsperiode en uitbreiding samenwerking voortijdig schoolverlaten (VSV)

Medio 2023 is het wetsvoorstel van onderwijs naar werk verschenen voor consultatie. De aanpak jeugdwerkloosheid wordt gekoppeld aan het VSV-programma. De maatregelen in het plan zijn niet alleen bedoeld om voortijdig schoolverlaten tegen te gaan, maar ook om een sluitende overgang naar de arbeidsmarkt te realiseren. De arbeidsmarktregio's en gemeenten (Werk en Inkomen) moeten gaan meewerken aan het opstellen en uitvoeren van het volgende VSV-programma. Door dit wetsvoorstel wordt de huidige VSV-beleidsperiode met 8 maanden verlengd tot 1 augustus 2025.

Herijking VSV middelen

OCW werkt aan een herijking van de verdeling van deze middelen. De herijking gaat over zowel de verdeling van het budget als de wijze waarop regio's middelen ontvangen. Het doel is om de herijkte verdeling in te laten gaan bij de aanvang van het volgende regionale programma (ingang nieuwe bekostiging 1 januari 2026).

Wetsvoorstel terugdringen verzuim

Dit wetsvoorstel wordt aangepast. Scholen moeten wel gaan werken aan een helder verzuimbeleid en ook geoorloofd en luxe verzuim gaan registreren. De gegevens van geoorloofd verzuim mogen echter vanuit privacyoverwegingen niet op leerlingniveau gedeeld gaan worden met Leerplicht en de samenwerkingsverbanden passend onderwijs. Wel kan hierop straks zicht komen op schoolniveau.

In tegenstelling tot het eerste concept wetsvoorstel, is straks niet het samenwerkingsverband verplicht om advies uit te brengen over onderwijsmogelijkheden voor kinderen met een psychische en/of medische beperking, maar is de onafhankelijk deskundige verplicht om de onderwijsmogelijkheden te onderzoeken. Daarover kan het samenwerkingsverband advies uitbrengen, maar ook een andere partij. De voorgenomen brede omslag van verzuim naar aanwezigheid is uitgesteld. Het tijdsplan was te kort.

Themapagina Leerlingzaken

Meerinzicht gaat een themapagina Leerlingzaken ontwikkelen die aan de website van Meerinzicht wordt gekoppeld. Op die website komt meer informatie voor professionals, ouders en jongeren.

Nieuwe werkwijze artikel 5 onder a

De regionale werkgroep heeft de nodige voorbereidingen getroffen. Zodra er een onafhankelijk deskundige wordt aangesteld die voldoende ruimte heeft voor de implementatie van de nieuwe werkwijze, zal deze van start gaan. Ouders/de jongere en deskundigen gaan dan samen in overleg over ontwikkel-/onderwijsmogelijkheden. Op basis hiervan wordt bekeken wanneer er weer een nieuwe vrijstelling moet worden aangevraagd.

Vrijstelling artikel 5 onder b (thuisonderwijs)

Het thuisonderwijs neemt toe, landelijk en ook in onze regio. Leerlingzaken is op ambtelijk niveau bezig met het verkennen van een uitgebreidere, maar wel zorgvuldige toetsing binnen de grenzen van de wet en jurisprudentie. Niet om het recht op thuisonderwijs te blokkeren, maar om de toetsing gedegen uit te voeren. Aanscherping van de wet, om de onderwijskwaliteit van het thuisonderwijs te borgen, ligt in concept klaar.

Doorontwikkeling paspoort voor succes

Het paspoort voor succes, ontwikkeld voor een goede overstap tussen VMBO en MBO, is doorontwikkeld. Een van de verbeteringen is de digitalisering. Het paspoort wordt verder een groeidocument, ook geschikt voor de overstap van onderwijs naar werk of dagbesteding. De jongere zelf houdt regie over de gegevens en het delen daarvan.

Passend onderwijs

De samenwerkingsverbanden passend onderwijs hebben een [ouder- en jeugdsteunpunt](#) met alle informatie over passend onderwijs ingericht.

Subsidie 'Wel in ontwikkeling'

Alle samenwerkingsverbanden passend onderwijs in onze regio hebben deze subsidie ontvangen. Zij gaan samen met Leerlingzaken casussen onder de loep nemen. Doel is om jongeren die niet ingeschreven staan op een school, te helpen om de afstand tot het onderwijs te verkleinen en hen te steunen in hun ontwikkeling. Het project loopt tot en met juli 2025.

Ontwikkelagenda onderwijs-jeugdhulp

Deze agenda is geactualiseerd. Dit najaar zal hij voorgelegd worden aan het regionale [OOGO](#) onderwijs-jeugdhulp. Hij is opgesteld door de verbindingsgroep die een inspirerende, informerende, activerende, signalerende en adviserende rol heeft. De verbindingsgroep verbindt kennis en expertise van de verschillende partijen (o.a. programma Met Andere Ogen en de Regionale Kenniswerkplaats Jeugd) en zorgt voor verspreiding van kennis. Het tegengaan en voorkomen van thuiszitten is één van de speerpunten, waar Leerlingzaken bij betrokken is. Andere speerpunten zijn: afbakening onderwijs/jeugdhulp/ouders; inclusiever onderwijs, inclusief omgaan met hoogbegaafdheid; omgaan met personeelstekorten; ouder- en jongeren betrokkenheid en veerkracht.

Voortgang landelijk beleid Passend Onderwijs

De Kamerbrief van 30 maart 2023 over passend onderwijs beschrijft de stand van zaken van de 7 (van de 25) verbeterpunten die prioriteit hebben gekregen. Voor Leerlingzaken zijn de verzuimaanpak en de in relatie daarmee genoemde veranderde (strafrechtelijke) rol van de Leerplichtambtenaar het meest relevant. In het IBO onderzoek jeugdcriminaliteit wordt aanbevolen om de leerplichtambtenaar voldoende capaciteit te bieden om signalen vroeg te onderzoeken en op te pakken. Dit sluit ook aan bij de aanbevelingen rond de recente evaluatie van de methodische aanpak schoolverzuim om primair in te zetten op (preventieve) hulpverlening. Na de zomer 2023 wordt een reactie verwacht op deze aanbevelingen.

Digitale school

Er wordt een praktijkonderzoek verricht naar voorwaarden voor digitaal onderwijs voor kinderen die thuis zitten of waarvoor uitval dreigt. Het uitgangspunt is dat leerlingen zoveel mogelijk fysiek naar school gaan, maar als dat niet lukt en/of echt niet anders kan, komt digitaal onderwijs beschikbaar.

Leerlingenvervoer

Per 1 januari 2023 is er regionaal een nieuwe vervoerder gestart. De chauffeurstekorten hebben tot andere vervoersmethoden geleid. Onder andere groepsvervoer per touringcar met verschillende halteplaatsen en busjes die twee keer achter elkaar rijden. Om goed in contact te blijven met ouders is er een klankbordgroep ingericht.

Terminologie en begrippen

Beschermingstafel

Bij de Beschermingstafel zitten ouders samen met alle betrokken hulpverleners en soms hun kind(eren) aan één tafel. Doel: een veilige(re) opgroei- en opvoedtoekomst voor het kind.

DUO

Dienst Uitvoering Onderwijs. Dit is de uitvoeringsorganisatie van de Rijksoverheid voor het onderwijs. DUO heeft een belangrijke rol in het (uit)leveren van gegevens op gebied van Leerplicht- tellingen, koppelen van persoonsgegevens, vrijstellingen, maandrapportages, RMC- effectrapportages en het verzuimloket van DUO.

HALT

Het ALTERNatief. Jongeren van 12 tot en met 17 jaar, die (veel) blijven verzuimen kunnen de keus krijgen: een proces-verbaal of naar HALT. Dit betekent dat zij bij Halt een leeropdracht krijgen met eventueel een verwijzing naar passende hulpverlening.

MAS

Methodische Aanpak Schoolverzuim. Ontwikkeld door het Openbaar Ministerie, Raad voor de Kinderbescherming, HALT en Ingrado. Het betreft een methodische aanpak/ stappenplan (4 routes) over wie wat doet in welke fase.

Mbo

Middelbaar beroepsonderwijs.

PO

Primair onderwijs.

Samenwerkingsverbanden PO en VO

De samenwerkingsverbanden PO (passend onderwijs) en VO (voortgezet onderwijs) ontvangen hun financiële middelen van het ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap (OCW). Het doel van deze samenwerkingsverbanden is dat er in elke regio een ondersteuningsstructuur is, waardoor voor iedere leerling de meest passende plek in het onderwijs geboden kan worden. In onze regio is het samenwerkingsverband Zeeluwe voor het PO en Stichting Leerlingenzorg voor het VO actief. Oldebroek valt onder het samenwerkingsverband VO 23.05 IJssel-Vecht en Passend onderwijs regio 2305PO.

Startkwalificatie

Een startkwalificatie is een diploma havo, vwo, mbo niveau 2 of hoger.

Thuiszitter

Een thuiszitter is een jongere, die ingeschreven staat op een school of onderwijsinstelling en die meer dan vier weken de school niet bezoekt, zonder dat de jongere ontheffing heeft van de Leerplicht of een vrijstelling heeft. Hierbij gaat het om jongeren tussen de 5 en 17 jaar.

VO

Voortgezet onderwijs.

Vrijstelling

Artikel 3a en 3b: vervangende Leerplicht en vervangende Leerplicht laatste schooljaar voor jongeren die ten minste 14 jaar zijn en die vanwege problemen geen volledig dagonderwijs kunnen volgen. Soms zijn er zwaarwegende redenen om een kind tijdelijk niet naar school te laten gaan. De leerplichtambtenaar kan een leerling toestaan om de verplichting tot geregeld schoolbezoek niet na te komen. Het kind blijft dan wel ingeschreven op een school, en de school blijft verantwoordelijk voor het onderwijs. De ouders, leerplichtambtenaar en de school kunnen dan samen bekijken of het kind tijdelijk onderwijs thuis kan volgen. Het doel moet zijn dat het kind weer volledig terugkeert naar school.

Artikel 5 onder a: vrijstellingen op lichamelijke of psychische gronden worden bijvoorbeeld afgegeven voor kinderen met een beperking die naar een instelling gaan of er wonen. Een vrijstelling wordt in principe voor een schooljaar afgegeven en kan jaarlijks worden verlengd. De vrijstelling kan ook tijdelijk worden afgegeven. In overleg met de instelling, het onderwijs en het samenwerkingsverband wordt gekeken of er toch een vorm van onderwijs mogelijk is. Dit op basis van: 'Elk kind heeft recht op onderwijs'.

Artikel 5 onder b: een vrijstelling op basis van richtingbezwaar wordt afgegeven als ouders overwegende bedenkingen hebben tegen de richting van het onderwijs op alle binnen redelijke afstand van de woning gelegen scholen.

Artikel 5 onder c: onderwijs in het buitenland wordt voor maximaal één schooljaar afgegeven als een jongere buiten Nederland op een school staat ingeschreven en deze school geregeld bezoekt. Per schooljaar wordt opnieuw beoordeeld of een leerling een vrijstelling kan krijgen.

Artikel 15: het volgen van ander onderwijs valt onder de kwalificatieplicht. Deze jongeren zijn dus al 16 of 17 jaar. Deze vrijstelling wordt gegeven op grond van bijzondere omstandigheden, met als voorwaarde dat de jongere op een andere manier onderwijs volgt. Uitgangspunt is dat de leerling op school is of een combinatie van school/werk volgt. In de praktijk zal dit vaak een specifieke opleiding zijn bij de werkgever. Hier moeten dus ook een stage/werkplek (met contract/ loonstroken) én specifieke leerdoelen zijn voor het traject. De jongere kan dan wel uitgeschreven worden van de oude school. Deze vrijstelling wordt verleend mits er een werkgeversverklaring en schriftelijke toestemming van de ouders is. De leerplichtambtenaar monitort de jongere.

VSV' er

Voortijdig schoolverlaters (VSV'ers) zijn jongeren van 12 tot 23 jaar die zonder startkwalificatie het onderwijs verlaten. Een startkwalificatie is een havo of vwo-diploma of minimaal een mbo-2 diploma. Het VSV-percentage staat voor het aantal VSV'ers (als percentage van het aantal onderwijsdeelnemers) dat aan het begin van het schooljaar ingeschreven staat.

Wmo 2015

Wet maatschappelijke ondersteuning. Gemeenten hebben de taak om ervoor te zorgen dat mensen zo lang mogelijk thuis kunnen blijven wonen. Gemeenten geven thuis ondersteuning via de Wmo. WMO en Leerlingzaken voeren voor 18+ jongeren een samenhangend en integraal beleid uit bij de zorg en ondersteuning aan kwetsbare jongeren. Er is tevens samenhang tussen jeugdzorg en de Participatiewet: het naar werk begeleiden van risicjongeren.

Cijferbijlage

Cijfers per gemeente en over diverse jaren

In deze bijlage vindt u gedetailleerde cijfers per gemeente en een vergelijking met voorgaande jaren. Voor vragen over onderstaande cijfers of meer informatie over een bepaald onderwerp dat binnen uw gemeente actueel is, kunt u contact opnemen met Leerlingzaken.

Algemeen

Aantal jongeren								
Leeftijd	Totaal	Elburg	Ermelo	Harderwijk	Nunspeet	Oldebroek	Putten	Zeewolde
5 t/m 17	31.465	3.905	3.941	7.576	4.596	3.971	3.871	3.605
18 t/m 22	12.489	1.543	1.678	2.840	1.767	1.548	1.565	1.548

Verzuim 5 t/m 17 jaar

Aantal meldingen 5 t/m 17 jaar per onderwijssoort				
	Basisonderwijs	Voortgezet onderwijs	Mbo	Totaal
2022-2023	77	556	1.005	1.658
2021-2022	87	461	493	1.041
2020-2021	46	389	383	818
2019-2020	107	347	370	824

Luxe verzuim

Luxe verzuimmeldingen 5 t/m 17 jaar								
	Totaal	Elburg	Ermelo	Harderwijk	Nunspeet	Oldebroek	Putten	Zeewolde
2022-2023	71	8	7	25	7	9	14	1
2021-2022	47	4	1	16	14	9	3	0
2020-2021	25	0	2	9	5	5	1	3
2019-2020	91	9	7	21	25	15	9	5

Signaalverzuim

Signaal verzuimmeldingen 5 t/m 17 jaar								
	Totaal	Elburg	Ermelo	Harderwijk	Nunspeet	Oldebroek	Putten	Zeewolde
2022-2023	1.587	198	141	473	187	209	172	207
2021-2022	994	93	93	316	105	102	103	161
2020-2021	818	78	91	251	95	88	61	154
2019-2020	707	78	88	210	81	82	72	96
% totaal II	5%	5,1%	3,6%	6,2%	4,1%	5,3%	4,4%	5,7%

Processen-verbaal voor luxe verzuim

Aantal processen-verbaal voor luxe verzuim								
	Totaal	Elburg	Ermelo	Harderwijk	Nunspeet	Oldebroek	Putten	Zeewolde
2022-2023	18	2	2	11	2	0	1	0
2021-2022	6	0	0	0	3	1	2	0
2020-2021	7	0	0	4	1	1	1	0
2019-2020	25	0	5	5	4	4	3	4

Processen-verbaal signaalverzuim

Aantal processen-verbaal voor signaalverzuim								
	Totaal	Elburg	Ermelo	Harderwijk	Nunspeet	Oldebroek	Putten	Zeewolde
2022-2023	7	0	0	3	1	0	1	2
2021-2022	9	0	0	5	0	2	1	1
2020-2021	11	1	0	4	3	0	1	2
2019-2020	4	1	0	1	0	1	0	1

Halt verwijzingen

Aantal Halt verwijzingen								
	Totaal	Elburg	Ermelo	Harderwijk	Nunspeet	Oldebroek	Putten	Zeewolde
2022-2023	23	4	6	6	3	0	2	2
2021-2022	13	1	2	8	0	1	0	1
2020-2021	21	0	1	11	0	0	3	6
2019-2020	18	1	0	8	4	0	2	3

Thuiszitters

Aantal thuiszitters gemeld bij Leerlingzaken								
	Totaal	Elburg	Ermelo	Harderwijk	Nunspeet	Oldebroek	Putten	Zeewolde
2022-2023	16	1	2	9	2	1	1	0
2021-2022	23	1	3	14	1	0	3	1
2020-2021	15	3	1	4	2	1	2	2
2019-2020	27	1	4	9	2	3	4	4

Vrijstellingen

Aantal afgegeven vrijstellingen								
	Totaal	Elburg	Ermelo	Harderwijk	Nunspeet	Oldebroek	Putten	Zeewolde
2022-2023	165	23	32	36	17	17	18	22
2021-2022	137	18	29	21	16	15	15	23
2020-2021	120	19	26	21	10	16	9	19
2019-2020	131	13	27	33	12	13	11	22
% vrijstellingen	0,5%	0,6%	0,8%	0,5%	0,4%	0,4%	0,5%	0,6%

Gronden voor vrijstelling

Gronden voor vrijstelling	2022-2023	2021-2022	2020-2021	2019-2020
Art. 3a. vervangende leerplicht	1	3	0	0
Art. 3b. vervangende leerplicht laatste schooljaar	2	0	0	0
Art. 5 onder a. lichamelijke of psychische gronden	51	40	36	43
Art. 5 onder b. richtingsbezwaar	63	59	53	42
Art. 5 onder c. Onderwijs in het buitenland	30	25	18	20
Art. 11 onder g. andere gewichtige omstandigheden	9	2	4	6
Art. 15 volgen ander onderwijs	9	8	9	17

Gronden voor vrijstelling per gemeente

Gronden voor vrijstelling per gemeente							
	Elburg	Ermelo	Harderwijk	Nunspeet	Oldebroek	Putten	Zeewolde
Artikel 3a	0	0	0	0	0	1	0
Artikel 3b	0	0	1	0	0	1	0
Artikel 5 onder a	6	10	11	10	6	5	3
Artikel 5 onder b	12	17	14	3	4	2	11
Artikel 5 onder c	1	3	9	1	7	2	7
Artikel 15	2	2	1	3	0	1	0
Artikel 11g	2	0	0	0	0	6	1

Verzuim 18 t/m 22 jaar

Totaal aantal verzuimmeldingen 18 t/m 22 jaar								
	Totaal	Elburg	Ermelo	Harderwijk	Nunspeet	Oldebroek	Putten	Zeewolde
2022-2023	1203	112	179	343	159	144	103	163
2021-2022	874	76	104	280	103	56	85	153
2020-2021	593	66	125	160	62	42	62	76
2019-2020	600	63	80	182	55	59	60	101
% aantal verzuimers	9,6%	7,3%	10,7%	12,1%	9,0%	9,3%	6,6%	10,5%

Voortijdig schoolverlaters

% voortijdig schoolverlaters								
	Totaal	Elburg	Ermelo	Harderwijk	Nunspeet	Oldebroek	Putten	Zeewolde
2022-2023*								
2021-2022	366	35	56	103	56	33	37	46
2020-2021	265	36	33	69	34	36	20	37
2019-2020	249	33	26	74	26	25	33	32
2018-2019	269	46	45	61	29	28	32	28
2017-2018	257	26	44	69	27	35	22	34
% aantal VSV 2020-2021	1,56%	1,68%	1,54%	1,71%	1,43%	1,67%	0,96%	1,81%

* Nog niet beschikbaar. In voorjaar 2024 komen de voorlopige cijfers van DUO voor de stand 1 oktober 2023.

Gemeente
Elburg

gemeente harderwijk

GEMEENTE
Nunspeet

GEMEENTE OLDEBROEK

gemeente putten

Zeewolde

Meerinzicht

Postbus 1201, 3840 BE Harderwijk

E contact@meerinzicht.nl

I www.meerinzicht.nl/leerlingzaken

